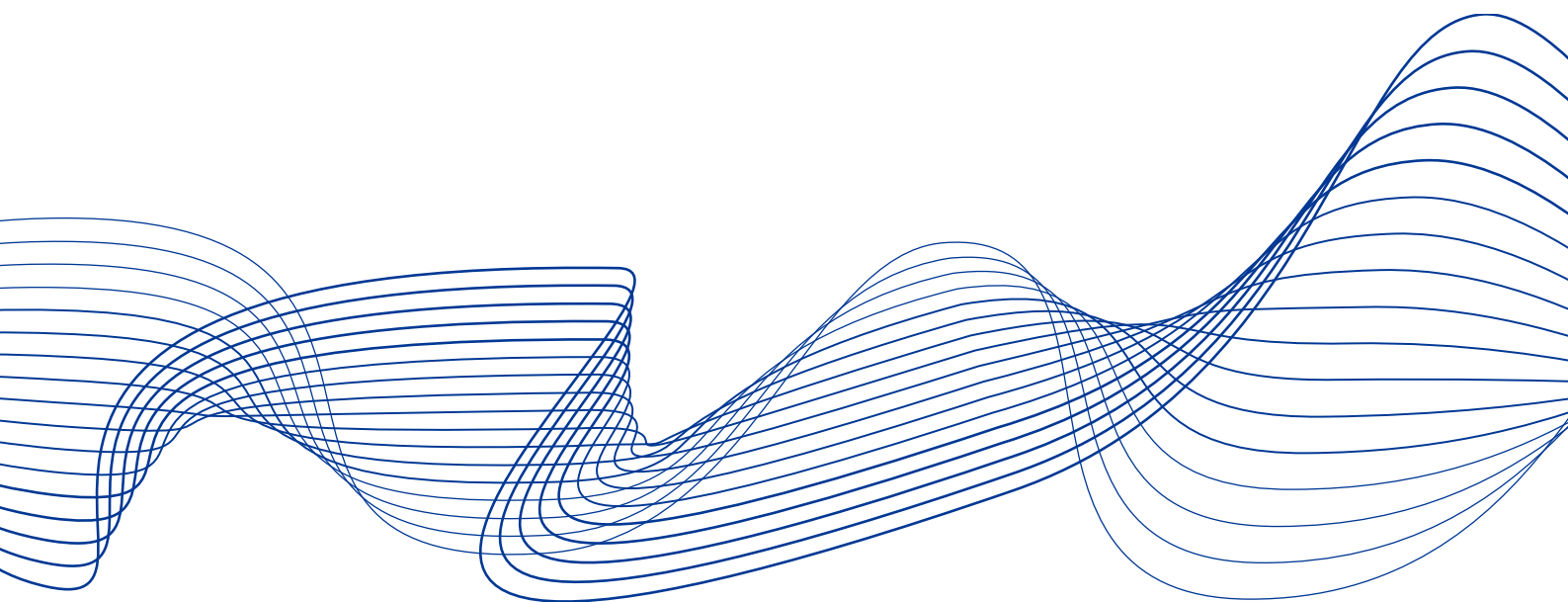

Éves jelentés

2017

ERKT
Európai Rendszerkockázati Testület
Pénzügyi Felügyeletok Európai Rendszere

Tartalomjegyzék

Előszó	2
Vezetői összefoglaló	3

Előszó

*Mario Draghi,
az Európai Rendszerkockázati
Testület elnöke*

Az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) hetedik Éves jelentése a 2017. április 1. és 2018. március 31. közötti időszakról számol be. Az ERKT a tárgyidőszakban továbbra is szorosan nyomon követte az európai pénzügyi rendszerben és gazdaságban fellelhető rendszerkockázati forrásokat, és az Európai Unió (EU) pénzügyi stabilitására nézve négy fő kockázatot azonosított. A munka részeként elemezte a kereskedelmi ingatlanszektorban és a nem banki pénzügyi ágazatban zajló folyamatokat.

A kereskedelmi ingatlanpiacot tekintve a fennmaradó adathiányok pótlásáról szóló ERKT-ajánlás publikálása után kutatást végeztünk a lehetséges új adatforrásokról. Emellett a fizikai kereskedelmi ingatlanadatok elérhetőségét is számba vettük.

A tárgyidőszak során az ERKT folytatta a bankszektoron kívüli pénzügyi ágazat kockázatmonitorozó keretrendszerének fejlesztését is, részben a második „EU Shadow Banking Monitor” (Az EU-s árnyékbankrendszer áttekintése) anyag kiadása révén. Ezenkívül kockázati jelzőrendszerünkben új mutatókat publikáltunk a központi szerződő felek és a biztosítók részére.

A kibertámadásokból eredő potenciális veszély tudomásulvétele jeleként testületünk kezdeményezte a European Systemic Cyber Group (Európai Rendszerszintű Kibercsoport) felállítását, amelynek a célja lehetőséget adni a tagoknak a meglévő irányelvek megvitatására, valamint tájékoztatni őket a legfrissebb nemzetközi kezdeményezésekről.

Az ERKT emellett több konferencia és szakmai műhely szervezésével folyamatosan támogatta a makroprudenciális politikáról szóló vitát. 2017 szeptemberében például sor került az ERKT második éves konferenciájára, amelynek során a makroprudenciális szabályozás jogi vetületeiről és a banki ágazaton kívüli makroprudenciális politika viteléről tartottunk elvi-stratégiai panelmegbeszéléseket. Az EU-s banki tevékenység jövőjéről és az előtte álló kihívásokról, az uniós banki ágazat nemteljesítő hitelállományáról és az árnyékbankrendszer kockázati monitorozásáról szóló üléseket is rendeztünk.

Végül szeretném megköszönni Vítor Constânciónak, az Európai Központi Bank 2018 májusáig hivatalban levő alelnökének az ERKT megalakulása óta igazgatótanácsai és operatív bizottsági tagként nyújtott támogatását.

Vezetői összefoglaló

A tárgyidőszakban az ERKT négy fontos veszélyforrást azonosított az EU pénzügyi szektorának stabilitására nézve, mégpedig: 1) a kockázati feláraknak a globális pénzügyi piacokon folyó átárazódása; 2) a bankok, biztosítók és nyugdíjpénztárak mérlegeinek tartós gyengesége; 3) az állami, vállalati és háztartási szektorokat érintő adósságfenntarthatósági kihívások; 4) az árnyékbankrendszer sérülékeny pontjai és a tágabb pénzügyi rendszert fenyegető „fertőzésveszély”. Az ERKT két korábbi éves jelentéséhez hasonlóan a globális kockázati felárak hirtelen irányváltása továbbra is a pénzügyi stabilitást fenyegető különösen kiemelkedő kockázat. A 2016. évi értékeléshez képest változás, hogy a bankok, biztosítók és nyugdíjpénztárak mérlegeinek gyengeségeihez kötődő kockázatok tavaly egy fokkal enyhültek, azaz a kiemelt kockázati kategóriából át lettek sorolva a közepes kockázati kategóriába. Emellett az állami, vállalati és háztartási szektorokat érintő adósságfenntarthatósági kihívásokból eredő kockázatot egy fokkal feljebb soroltuk, mégpedig a középkockázati kategóriába.

Az uniós pénzügyi szektort érintő említett rendszerkockázatok alkották az alapját az ERKT kedvezőtlen makropénzügyi forgatókönyvének, amelyet a banki ágazat 2018. évi EU-szintű stressztesztjéhez adtunk az Európai Bankhatóságnak (EBH). A szóban forgó kockázatok az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóságnak a 2018-as biztosítási szektort érintő stressztesztjéhez kidolgozott kedvezőtlen forgatókönyvekben is szerepet játszottak. Ezekről a forgatókönyvekről részletesen beszámolunk Éves jelentésünkben.

Az ERKT 2017-ben abból a célból módosította a kölcsönösségi keretrendszert, hogy a „de minimis” elv értelmében tovább javuljon a lényegességi küszöbök alkalmazásának összhangja. Az új keretrendszer alapján a valamely szakpolitikai intézkedést aktiváló tagállamnak kötelező intézményi szintű maximális lényegességi küszöböt javasolnia, amikor intézkedésének vizonzását kéri. Ilyenkor az ERKT ellenőrzi, hogy a javasolt küszöb megfelelő-e vagy nem.

Az ERKT emellett kidolgozott és közzétett egy ajánlást az olyan rendszerkockázatok kezelésére, amelyek a likviditási eltérésekhez és a befektetési alapok tőkeáttétel-felhasználásához kapcsolódnak. Az Európai Értékpapír-piaci Hatóságnak (ESMA) és az Európai Bizottságnak címzett ajánlás a likviditáskezelési eszközöket, a felügyeleti felvigyázást és a likviditási stressztesztelési gyakorlatot, a továbbfejlesztett adatszolgáltatást, valamint a meglévő tőkeáttétel-korlátozó jogkörök gyakorlását vizsgálja.

Az ERKT annak érdekében, hogy folytassa a banki ágazat makroprudenciális keretrendszerének továbbfejlesztését, kiadott egy jelentést, amelyben a Nemzetközi Beszámolóképzési Standardok (IFRS 9) pénzügyi stabilitási összefüggéseit taglalja. A jelentésben megállapítjuk, hogy a 39. nemzetközi számviteli standarddal összehasonlítva az IFRS 9 általánosan számottevő javulást hozott, és pénzügyi stabilitási szempontból várhatóan jelentős pozitív hatása lesz. Ilyen előny például a megnövekedett átláthatóság, valamint a hitelveszteségek idejekorán való határozott elismerése. A jelentés ugyanakkor több olyan problémát is felvet, amelyeket az IFRS 9 bevezetését követő felülvizsgálat során elemeznünk kell. Ilyen például a várható hitelveszteség-modell ciklikus viselkedése az IFRS 9-ben és ennek a banki magatartásra gyakorolt hatása. Az ERKT az európai nemteljesítő hitelek (NPL) rendezéséről is kiadott egy beszámolót, amelyben az EU- és euroövezet-szintű egyéb kezdeményezések kiegészítéseképpen konkrét szakpolitikai javaslatokat teszünk. A bankoknak szánt makroprudenciális keretrendszer másik eleme az ERKT-vélemény,

amelyet a makroprudenciális szerkezeti pufferekről adtunk az Európai Bizottságnak. Ebben többféle módosítást javasoltunk, úgymint a rendszerszinten jelentős egyéb intézményeknek felállított tartalék felső határának jelentős megemelését, a rendszerkockázati puffer hatásának erősítését a nem ciklikus, konkrét, strukturális rendszerkockázati források tekintetében és a szerkezeti tartalmakra vonatkozó eljárási keret módosítását.

Ami a makroprudenciális keretrendszernek a banki ágazat határain kívüli fejlesztésében elért eredményeket illeti, az ERKT hozzájárult a szabályozói felülvizsgálatokhoz és az európai konzultációkhoz. Az európai piaci infrastruktúráról szóló rendelet átdolgozásával összefüggésben az ERKT jelentést tett közzé, amelyben tovább javította az aktuális rendszer hatékonyságát és átláthatóságát. A központi szerződő feleket (CCP) illetően válaszoltunk egy ESMA konzultációra, amely a CCP-knek előírt olyan iránymutatás-tervezetekre koncentrált, amelyek a prociklikusság elleni biztosítékokkal kapcsolatos intézkedésekről szólnak. Az ERKT ezenkívül kijelölte azokat a területeket, ahol a makroprudenciális problémák jobb kezelése érdekében pontosítani kell a CCP-k helyreállítási és szanálási keretrendszerére vonatkozó jogszabályjavaslatokat. Ami a biztosítási üzletág makroprudenciális megfontolásait illeti, az ERKT megnevezte azokat a területeket, ahol a Szolvencia II. rendszert tovább lehet fejleszteni, és szorgalmazta a biztosítási üzletág számára egy összehangolt helyreállítási és szanálási szabályrendszer EU-szintű kialakítását.

A tagállamok által hozott makroprudenciális intézkedések száma 2016-hoz viszonyítva stabil maradt. A 2017-es és a 2016-os éveket jobban össze lehet vetni egymással a megelőző éveknél, mivel ebben az időszakban a IV. tőkekövetelményekről szóló irányelv /tőkekövetelményekről szóló rendelet makroprudenciális eszköztárának összes eleme a legtöbb tagállamban rendelkezésre állt. 2017-ben a tagállamok többsége hozott makroprudenciális politikai intézkedést. Ezek többnyire a ciklikus kockázatok kezelésére szolgáló szigorításra irányultak, leggyakrabban például a hitelfedezeti arány maximálása és az anticiklikus tőkepuffer alkalmazása révén. Ugyanakkor gyakran folyamodtak a rendszerkockázati pufferhez is.

Az ERKT folytatta ajánlásai megvalósításának a kiértékelését. A vizsgált időszakban öt ajánlás, illetve alajánlás megvalósításának értékelését kezdtük el, illetve fejeztük be. Azt állapítottuk meg, hogy a hitelintézeti finanszírozásról szóló, EBH-nak címzett ERKT-alajánlást teljes mértékben megfogadták. A pénzügyi alapokról szóló ERKT-ajánlás értékelése még tart, akárcsak az anticiklikus tőkepuffer ráták meghatározására vonatkozó útmutatásról szóló ajánlásé, valamint a makroprudenciális intézkedések határon átnyúló hatásainak értékeléséről és az ilyen intézkedésekre vonatkozó önkéntes viszonyosságról szóló ajánlásé. Végül megvizsgáltuk harmadik (az Európai Gazdasági Térségen kívül eső) országnak való kitétségekhez alkalmazott anticiklikus pufferráták elismeréséről és meghatározásáról szóló ERKT-ajánlás néhány elemét.

A makroprudenciális politikáról szóló vita elősegítése és a konceptuális gondolkodás továbbfejlesztése céljából 2017 szeptemberében megtartottuk az ERKT második éves konferenciáját. A szakpolitikai viták középpontjában a makroprudenciális szabályozás jogi vetületei és a banki ágazaton kívüli makroprudenciális politika állt. Sor került az EU-s banki tevékenység jövőjéről és az előtte álló kihívásokról, az uniós banki ágazat NPL-állományáról és az árnyékbankrendszer kockázati monitorozásáról szóló ülésekre is.

Impresszum

© Európai Rendszerkockázati Testület, 2018.

Postacím 60640 Frankfurt am Main, Németország
Telefonszám +49 69 1344 0
Weboldal www.esrb.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány sokszorosítása oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével engedélyezett.

A jelentésben szereplő adatgyűjtés lezárásának időpontja: 2018. március 31. Az angol nyelvű terminológiára és rövidítésekre vonatkozó kérdéseire az [ERKT fogalomtárában](#) találhat választ.

ISSN 1977-5202 (pdf)
ISBN 978-92-9472-007-8 (pdf)
DOI 10.2849/617065 (pdf)
EU katalógusszám DT-AB-18-001-HU-N (pdf)